

A G A N Z - M Á V A G S. E. " SZILVÁSSY ANDOI
kutató Csoport munkatevékenysége az 1972. évben

Barlangtani Intézet
D - 1972-5.
* Könyvtára *

+--+

Csoportunk az 1972. évben meglehetősen sok, és értékesnek mondható munkát végzett. Az egész éves munkatevékenységet három fő fázisra lehet lebontani :

- 1., Feltérési munkálatok egész évben
- 2., A ka pott anyagok szakosított feldolgozása
- 3., Az évi rendszeres munkatábor Esztázamoson

1., Feltérési munkálatok

a., Csoportunk szinte hagyományosnak mondható állandó munkaterülete a Ferenc hegyi barlangba n végzett kutató munkák.

Ezeket a munkákat a lehetőségekhez képest vagy vasárnapokon, vagy szombat - vasárnapokon végzi csoportunk átlagban 8 - 10 személy részvételével. Ebben az évben a barlang un. Uj szakaszában végeztünk több ponton bontásokat. Több eredménytelen kísérletezés után két helyen is továbbjutottak kutatóink.

A ba rlang Délnyugati IV. számú főhasa dékából nyílik az egyik feltárt szakasz , melynek hossza 185 méter két főhasadékszerű nagyobb-méretű folyosót tartalmaz, az általunk 7-es, és 8-as számú főhasadéknak elnevezett szakaszok átlagos szélessége 1,30 - 1,60 méter, átlagosan ~~magassága~~ 8- 12 méter magasak. A 7. számú főhasadékból KELET irányban indul egy közel husz méteres mellékhasadék, melynek végén omlás zárta el a továbbjutást előlünk. Ez év januárjában megkíséreltük az áthatolást megfelelő óvórendszabályok betartása mellett. Tuljutottunk a z apró kövek halmazából álló omladék tetején. A tulsó oldalon a járat szép na gy teremben folytatódott amelyből két hasadék indult 90 ° -os szétválásba n. Az egyik hasadék végét 12 méter előrehaladás után minden oldalról szálkőzet határolta. A másik hasadék végén bontás közben megindult az omladék ezért a munkát életveszélyeztetés miatt azonnal abbahagyattam. Ez az intézkedés mint később kiderült helyesnek bizonyult, mert nemsokkal kijövetelünk után az egész terem boltozat beomlott, sőt a bevezető folyosószakaszon is megindult az ~~omlás~~ omlás. Követke ztetéseink szerint kutatásainkal eljutottunk arra a területre ahol egy nagy törés határolja a Ferenchegyi és a Szemlőhegyi barlang közötti területet. A feltérő munkákat ezen a szakaszon megszüntettem, mivel aláácsolni nem lehet a hely jellege miatt, egyéb biztosításra pedig nincsen módunk anyagi téren / széttolható tartók /

Második reményteli szakasz a IV.sz. főhasadék végén az un. "elefánt" felső szakaszon található egy délnyugati irányban húzódó kb. 20 m hosszú omlással lezárt folyósószakasz, melynek továbbbontási munkálatait balesetveszély miatt kinyitlenek voltunk felfüggeszteni.

Ezen a két bontási ponton kívül jelen pillanatig további feltáró munkálatokat a barlangban nem végzünk.

- b./ A csoport második, szintén állandó munkaterülete a Bodvaszilás határában lévő "Észtramos" nevű hegyben húzódó Rákóczi-barlang. Ebben a barlangban a "delfin" buvár-klub és az Ország-és Árvízvédelmi Hivatal buváraival karöltve az 1. és 2.sz. tóban víz alatti feltáró munkákat folytatjuk, melyen munkálatok 1973.évben is folytatódnak. A vizsgálatok megkönnyítésére szokásos tavaszi táborunkban /április/ a tó felszínén egy indítóállványt építettünk, mely nagymértékben megkönnyíti a könnyűbuvárok víz alatti vizsgálatait, méréseit. A barlang hátsó, un. surrános szakaszán a hosszú tóban egy szükületen keresztül jutv kutatóink eljutottak a barlang eddig nem járt részébe, és feltérképezték azt. Feltételezzük, hogy a tó ezen szakasza összefüggésben van az öregbarlang 2.sz.kötélhágcsős távéval. A felszíni geológiai-hidrológiai és morfológiai vizsgálatok erre engednek következtetni. A kapott eredmények feldolgozása folyamatban van.

c./ A csoport 3. állandó kutatási területe a Kisgyörgy község határában lévő Lator-uti Vízó-forrás közelében található. Ezen forrás közelében kutatóink a regi forrászéda kibontásával behatoltak az eltömődött forrásbarlang üregeibe, és azt 20 m hosszúságban járhatóvá tették. A forrásüregben folyó felháró munkát nagy mértékben gátolja a kutatás közben felgyülemelő széndioxid mennyisége, melyet a járat rossz szellőzése miatt eltávolítani nem tudunk, ezért a légszint csökkenti. Kutatás közben több óráig tartó szünetekre vagyunk kényeszerülve, és ezek hátráltatja munkánk gyors befejezését. Igyekeztünk felülről behatolni a közel 6 m mélységben húzódó járatrendszerbe - szellő és miatt - azonban eddigi összekötési kísérleteink csődöt mondtak, rossz iránybemérés miatt. Következő évben igyekezzünk ezt a kérdést megoldani.

d./ Az 1972. évben új feladatként jött számunkra a Tapolcai kórház, a bauxitbányák, és dr. Kessler Hubert kérése, melyben felkérték a csoportot egy klimatikai probléma megoldására, nevezetesen arra, hogy igyekezzünk Tapolca.község alatt húzódó barlangrendszerben oly üregekre bukkanni, melyek elősegítik a légzőszervi megbetegedésben szenvedő betegek gyógyítását. Ebben az évben ebben az irányban sokat nem tudunk ténykedni, mindössze vizuális megfigyeléseket végeztünk és összegyűjtöttük a barlangrendszerek bibliográfiájával kapcsolatos anyagmennyiséget.

Komplettebb vizvizsgálatokat végeztünk, melyek egy részét a tábor ideje alatt, másik részét a későbbiek során dolgoztuk fel. Ezen kívül gázellenzést és geomorfológiai vizsgálatokat is végeztünk. A vizsgálatokat az eredmények nagy száma miatt és a feldolgozás hátráltatása miatt közzétenni nem tudjuk, erre valószínűleg 1973. évben kerülhet csak sor.

A barlangregek lezárásával kapcsolatban több tárgyalást folytattam az M.K.B.T. felkérésére, az Ózdi Kohászati Művek Tornaszentandrászi Mész-kőbányájának vezetőivel. Anyag, és szállítási problémák miatt tárgyalásaink nem jártak eredménnyel, nem tudtunk meggyegyezni konkrétumokban. Megfigyeléseket és a ~~megbeszélések~~ megbeszélések eredményeit szóban és írásban közöltem dr. Dénes György-gyel a Társulat főtitkárával, aki nyugtázta azokat. A nyár folyamán a barlangrendszer "surránós" szakasza mégis lezárásra került, azonban a régi barlang lezárását megoldani nem tudtuk, pedig ez okozza csoportunknak a nagyobb problémát, - következetesen azt, hogy a bánya dolgozói, és idegen barlangkutatók behatolnak a barlangrendszer üregeibe, annak védettséget érdeklő képződményeit vandál módon pusztítják és elszállítják. En ellen csoportunk tagjai se mit nem tudnak, mivel lakóhelyük messze esik a kutatási területeinktől és a bánya vezetői nem tesznek meg mindent annak érdekében, hogy az ilyenek ne forduljanak elő.

A fent felsoroltakon kívül csoportunk két tagja Kertész Tamás és személyem 1 hónapos tanulmányutra mentünk Jugoszláviába ahol behatóan tanulmányoztuk a Juli-Karszt tájait, nevezetesen barlangjait és felszíni karsztosodási jelenségeit, érdekességeit. Kint tartózkodásunk során felvettük a kapcsolatot a Jugoszláv Speleológiai Társulat vezetőivel, és megállapodtunk az esetleges együttműködésben.

2. A kapott anyagok szakosított feldolgozása

a./ Kutatócsoportunk az 1972. évben 4 barlangrendszer térképeit vizsgálták felül az elhasznált dokumentációkat újra rajzolták, a Ferenc-hegyi barlang járatait ellenőrizték térkép alapján és igyekeztek kibővíteni a fel nem került szakaszokkal.

Ugyancsak feldolgozás alatt áll az újonnan feltárt 185 m-es szakasz, mely még a legfrissebb térképeken sem szerepel. Igyekezünk a Magyar karszt- és Barlangkutató társulat kérésének eleget tenni és az új kataszterezési rendszer követelményeit figyelembe vesszük a legmesszebbmenőkig. Igyekszünk minden komplett barlangrendszerhez megfelelő környezeti leírást biztosítani kellő számú szelvényeket rajzolni és a nemzetközileg elfogadott egyezményes jelekkel ellátni. Ezen kívül vízvizsgálatokat végeztünk az "Esztrámosi barlang" 1., 2.sz. taván, valamint a hátsó hosszú tón. Szintén vízvizsgálatokat végeztünk a tabolcai tavasbarlangban is. A kapott eredmények szakszerű feldolgozása folyamatban van, előre láthatólag 1973.évben tudjuk publikálni.

3. Az évi rendes munkatábor Esztrámoson

a./ Kutatócsoportunk 1972. augusztusában 1 hónapos, már hagyományosnak mondható munkatábort szervezett a Rákóczi-barlang toábbi feltárása, és komplett vizsgálatára.

A barlangban kutatóink nehéz és fárasztó sziklamászással több új ismeretlen szakaszt fedettek fel, ezek azonban nagy veszélyességi fokuk miatt nem nyithatók meg.

A G A N Z - M Á V A G S. E. "SEILVÁSSY ANDOR" Barlangkutató Csoport 1973. évi munkaterve

1./ Folytatni szeretnénk az évtizedek óta végzett

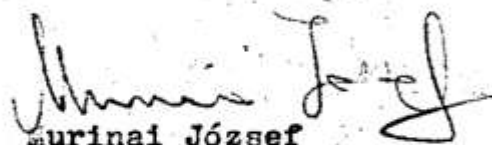
Ferenc-hegyi barlang feltáró munkálatait, s térképezését; a barlang fő utvonalaainak egyezményes jelekkel való ellátását, ezen kívül fényképanyag gyűjtést, valamint geológiai vizsgálatokat. Célunk az, hogy a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Ferenc-hegyi barlang komplett magyarázatokkal, leírásokkal, vizsgálati megfigyelésekkel ellátott dokumentum anyagát kapja meg csoportunktól, melyet fel tudna használni egy új kataszterezési anyagba. Ezen kívül rendelkezni tudjunk megfelelő fotóanyaggal is. Kutatásunk másik iránya a Ferenc-hegy és Szemlő-hegy között húzódó, egyelőre ismeretlen barlangrendszer megtalálása, feltárása. Ezen feltáró munkálatokat igyekszünk a Vituki barlangkutató csoportjával együtt végezni, mivel az ő céjaik is hasonlóak. A barlang lezárása megbízható módon megoldódott, mivel a VITUKI csoportja a barlang mindkét járatát biztonságos zárószerkezettel látta el, melynek kulcspéldányai csoportunk a VITUKI csoport tulajdonában vannak.

2./ Koplett vizsgálatot szeretnénk végezni Tapolca-város bar-

langrendszerében. A rendelkezésünkre álló bibliográfiát igyekszünk felhasználni és ennek alapján a kutatást végrehajtani. Nagyban megkönnyíti munkánkat a Tapolca Idegenforgalmi Hivatal vez tői szervei a Tavas-barlang gondnokát, valamint a Tapolcai-kórház vezetőinek pozitív hozzáállása.

- 3./ Kutatócsoportunk az 1973. évben is szeretné folytatni az Esztramosi Rákóczi-barlang feltáró munkálatait, Elhatározásunk az, hogy a barlang-rendszer üregeiről pontos, és az eddiginél sokkal átfogóbb jellegű, további vizsgálatokra alkalmas térképeket készítsünk, melyre eddig nem kerülhetett sor, részben olyan okból, hogy nem voltak megfelelő műszereink, valamint létszám hiány volt. Szeretnénk folytatni a barlang tavaiban a további hidrológiai vizsgálatokat, és elemzéseket. Igyekszünk módot találni a barlang komplett, megbízható lezárására.
- 4./ Folytatni szeretnénk a kb. 10 éve elkezdett Lator-Vizfői kutatásainkat. Tudomásunkra jutott, hogy a Borsodi Regionális Vízművek az 1972. évben megkezdte a forrásfoglalási munkát, Bizunk abban, hogy a Vízművekkel egyetértésben foglálás közben, esetleges feltáruló barlangüregekről csoportunk tagjait értesítik, azok vizsgálatait el tudjuk végezni. Ezen kívül bontásokat szeretnénk folytatni az Erdőgazdaság területén levő „szelesnek” nevezett üregében, mivel ezekben nagy erősségű huzatot észlelünk. Igyekszünk elvégezni ezen barlang-rendszer karszthidrológiai vizsgálatait is. Az eredményekről, megfigyeléseinkről értesítjük a Társulatot. Reméljük, hogy munkatervünkhöz a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat hozzájárul, Igyekszünk mindenben eleget tenni a Társulat kérésének.

Budapest, 1972. december 8.

Murina József
szakcsoportvezető